

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. Bratislava
Detašované pracovisko bl. Sály Salkaháziovej Rožňava

UČEBNÝ PLÁN PREDMETU

Názov predmetu:	KOMUNIKÁCIA V OŠETROVATEĽSTVE		
Vyučujúci:	doc. ThLic. Mgr. Peter Laca, PhD.		
Podmieňujúce predmety:	Primárna zdravotná starostlivosť		
Študijný program:	Ošetrovateľstvo	Forma štúdia:	denná
Kategória predmetu:	Povinný	Obdobie štúdia:	2. ročník /ZS
Forma výučby:	<u>prednáška</u> /cvičenia	Rozsah výučby:	2/1 hod.
Forma ukončenia:	<u>skúška</u> /klasifikovaný zápočet	Počet kreditov:	2 kredity

Dátum prednášky / cvičenia:	Obsah prednášky / cvičenia
Jednotlivé bloky:	Komunikácia v ošetrovateľstve - úvod do predmetu (charakteristika a význam komunikácie, základných pojmov, princípov a modelov komunikácie - Shannon-Weaver, transakčný model). Spôsoby komunikácie – verbálna (slovom) a neverbálna (rečou tela – mimika, proxemika, haptika, posturika, kinetika, gestika, pohľady, úprava zovňajšku). Proces komunikácie – komunikátor, komunikant, komuniké, komunikačný kanál, spätná väzba, situačný kontext. Druhy komunikácie – priama, nepriama, bežná, oficiálna, monologická, dialogická; ďalej z hľadiska informačnej siete - <i>kruhovú, reťazovú, ohniskovú</i>; hierarchie - <i>vertikálna, horizontálna</i>; formálnosti - <i>formálna, neformálna</i>; z hľadiska počtu komunikujúcich - <i>dialóg, monológ</i>.
	Paralingvistika – dôležitá súčasť verbálnej komunikácie – ide o tón a silu hlasu, tempo prejavu, pauza medzi slovami, dĺžka prejavu, plynulosť a kvalita slova. Patrí tu aj plač - vyjadruje smútok, žiaľ, bolesť, depresiu, radosť - prežívanie ako také.
	Rozhovor ako súčasť verbálnej komunikácie a všeobecné požiadavky k dosiahnutiu kvalitnej komunikácie v ošetrovateľskej činnosti – empatia, individuálny prístup, pozitívny vzťah ku klientovi, úcta ku klientovi (pacientovi). Druhy otázok počas rozhovoru – otvorené, uzavreté, primárne, prešetrovacie,, priame, nepriame, neutrálne, zaujaté, zákonné, nezákonné. Evalvácia a deevalvácia v komunikácii – zvyšovanie a znižovanie ľudskej hodnoty – pozitívny, resp. negatívny vzťah medzi sestrou a klientom. Asertivita a empatia – spôsoby správania sestier a pôrodných asistentiek (agresívne, pasívne, manipulujúce, asertívne). Zvyšujúce a znižujúce činitele empatie.
	Počúvanie – fázy aktívneho počúvania, úrovne počúvania. Komunikačné zručnosti a bariéry – rozdelenie prekážok v komunikácii, prekážky na strane sestry a prekážky na strane klienta (pacienta).
	Prístup sestier ku klientovi - partnerský verzus mocenský prístup a ľudská typológia počas komunikácie. Komunikácia sestra - klient (rôzne vekové obdobia a zdravotné postihnutia). Komunikácia sestra - lekár - ostatní zdravotnícki pracovníci - tímová spolupráca a riešenie konfliktov, zvládanie stresu v komunikácii.

	Špecifické situácie v komunikácii – krízová a ťažká komunikácia (umieranie, zlá správa, agresívny klient); edukačný rozhovor s klientom a jeho rodinou, kultúrne a spirituálne aspekty komunikácie.
	KOMUNIKÁCIE S PACIENTOM S DUŠEVNÝM OCHORENÍM KOMUNIKÁCIA S AGRESÍVNÝM PACIENTOM – prejavy agresie KOMUNIKÁCIA S DEPRESÍVNÝM PACIENTOM – charakteristické znaky
	KOMUNIKÁCIA S PACIENTOM S MENTÁLNOU RETARDÁCIOU KOMUNIKÁCIA S NEVIDIACIM A NEPOČUJÚCIM PACIENTOM
	ETIKETA (súhrn zásad spoločenského správania) A NETIKETA (súhrn zásad spoločenského správania, ktorý sa má dodržiavať pri komunikácii na soc. sieti).
	PRAKTICKÉ CVIČENIA (rolové hry, modelové situácie) SKUPINOVÁ PRÁCA
	ANALÝZA KAZUISTÍK REFLEXIA A SEBA HODNOTENIE
	Záverečný test/ústna skúška. Ukončenie predmetu.

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. Na absolvovanie predmetu je potrebná minimálne 50 % aktívna účasť na prednáškach. Neúčasť na prednáškach musí byť riadne ospravedlnená u vyučujúceho, ktorý určí náhradu v zodpovedajúcej forme - vypracovanie seminárnej práce na zvolenú tému a jej odprezentovanie pred vyučujúcim a študentmi v čase záverečnej skúšky.
2. Vypracovanie zadaných úloh určených počas prednášky.
3. Záverečný test / ústna skúška.
4. Kredity nebudú udelené študentovi, ktorého vedomosti budú hodnotené na 60 % alebo menej. Na hodnotenie **A** je potrebné dosiahnuť **91% – 100%** celkového hodnotenia; **B: 81% – 90%**; **C: 73% – 80%**; **D: 66% – 72%**; **E: 61% – 65%** celkového hodnotenia.

Hodnotenie – ukončenie predmetu: Test/ústna skúška

Test pozostáva z 10-tich otázok, v testoch je buď 10 otvorených alebo 10 zatvorených otázok. Každá správne a vyčerpávajúco zodpovedaná otázka má hodnotu **1 bodu**. Spolu je možné získať **10 bodov**. Pri otvorených otázkach, kde nie je presne, vyčerpávajúco a jasne zodpovedaná otázka - je hodnota bodu adekvátne percentuálne krátená - teda znížená.

Odporúčaná literatúra:

LACA, P. KOMUNIKÁCIA VO SVETLE EDUKÁCIE SESTIER A PORODNÝCH ASISTENTIEK (nepublikovaný učebný text).

- LACA, P. 2025.** Význam komunikačných zručností používaných v interakcii so seniormi. In: *Vademecum inovatívneho vzdelávania osôb tretieho veku I. Učebné texty pre študentov univerzity tretieho veku*. Bratislava : Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o. Detašované pracovisko bl. Sály Salkaházi v Rožňave, 2025, s. 54-76. (5. kapitola). ISBN 978-80-8132-300-3.
- KRISTOVÁ, J. 2020.** Komunikácia v ošetrovatelstve. Martin: Osveta, 2020. 220 s. ISBN 9788080634971.
- SUCHANOVÁ, R., DIMUNOVÁ, L. 2020.** Komunikácia v zdravotníckej praxi. Košice : Ústav ošetrovatelstva, Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2020. 109 s. ISBN 978-80-8152-958-0 (e-publikácia).
- BEDNÁŘÍK, A., ANDRÁŠIOVÁ, M. 2020.** Komunikace s nemocným. sdělování nepříznivých informací. Praha : Grada Publishing, a.s. 2020. 232s. ISBN 978-80-271-2288-2.
- LOŠŤÁKOVÁ, O. 2020.** Empatická a asertivní komunikace. Praha : Grada Publishing, a.s. 2020. 172 s. ISBN 978-80- 271-2227-1.
- MATSCHING, M. 2020.** Úspěšná řeč těla. Praha : Grada Publishing, a.s. 216 s.2020. ISBN 978-80-271-2894-5.
- KABELKA, L. 2020.** Nemocné rozhovory. Praha : Grada Publishing, a.s. 2020. 240s. ISBN 978-80-271-1688-1.
- BOROŇOVÁ, J. et al. 2018.** Vybrané témy z ošetrovateľskej problematiky 1.časť. Vysokoškolská učebnica. Trnava : Vydavateľstvo Typi Universitatis Tyrnaviensis. 2018. 320 s. ISBN 9788056801703.
- KLEINMANN, K. a kol. 2016.** Komunikácia pre zdravotníckych pracovníkov. Bratislava: Salvus, s.r.o., 2016. 101 s. ISBN 978-80-970-920-5-4.
- ŠPAČKOVÁ, A. 2015.** Trénink techniky řeči. Praha : Grada Publishing, a.s. 256 s.2015. ISBN 978-80-247-5578-6.

Posledná úprava: 25.08.2025